

Plenaire vergadering van 13 oktober 2015

Toespraak van mevr. Christine Defraigne,
Senaatsvoorzitster

Beste collega's,

Ik dank u voor het hernieuwde vertrouwen.

Onze Senaat, die uit de 6e Staatshervorming is ontstaan, is nu een jaar oud. Is hij het mooiste kind dat « moeder 6e Staatshervorming » gebaard heeft ? Hij had mooier, groter, sterker kunnen zijn, maar hij is levend geboren en, naar we hopen, levensvatbaar.

Eén jaar is de leeftijd waarop een kind begint te praten, te stamelen, te lopen, de leeftijd waarop het de eerste tandjes krijgt. Een leeftijd waarop het nog heel nauwlettend in het oog moet worden gehouden.

Als ik zou zeggen dat het afgelopen jaar gemakkelijk is geweest en van een leien dakje is gelopen, dan zou ik de waarheid geweld aandoen.

Onze Senaat kreeg enkele mortierinslagen te verwerken, harde, onrechtvaardige aanvallen, die niet alleen ons personeel hebben getroffen, maar ook degenen die in onze Senaat loyaal willen werken aan de uitvoering van die 6^e Staatshervorming en die op het einde van de zittingsperiode uiteraard resultaten willen voorleggen.

Ondanks de omstandigheden hebben we statistisch gezien toch onze taak volbracht : 12 plenaire vergaderingen, 85 commissievergaderingen.

Vijftig van onze senatoren zijn actief in het parlement van hun Gewest of Gemeenschap en ik feliciteer hen dan ook met hun ijver.

We mogen ons niet uit ons lood laten slaan door de moeilijkheden.

We mogen geen heimwee hebben naar de Senaat van vroeger, maar zoals eminente leden van deze assemblee het stellen : we moeten de hele hervorming en alleen de hervorming uitvoeren, niets meer en niets minder.

De wereld is nog onzekerder, brozer, gevaarlijker geworden. De internationale gemeenschap werkt aan de doelstellingen inzake duurzame ontwikkeling.

Tegelijk poogt ze wanhopig de oorzaken van het terrorisme uit te roeien en die wereldwijde dreiging het hoofd te bieden. De Koude Oorlog lijkt weer op te flakkeren en met name het Midden-Oosten gaat aan vernielingen ten onder. De lijst gruwelijkheden is te lang om op te sommen.

Europa heeft het moeilijk. We waren de Griekse crisis bijna vergeten, tot ze weer opdook. Die crisis toonde onverbiddelijk de barsten aan in die louter financiële unie, die niet gedragen wordt door een echte economische of een echte sociale unie.

Nu wordt Europa plots zwaar getroffen door een vluchtelingencrisis waarop het niet voorbereid was. Het gebrek aan samenhang blijkt helaas nogmaals zeer duidelijk.

In deze algemene sfeer van chaos en ontredde ring is het niet overbodig om even stil te staan bij onze rol.

Ik ben er diep van overtuigd dat het in deze moeilijke tijden absoluut noodzakelijk is om een plek te hebben waar wordt gezocht naar wat ons verbindt veeleer dan naar wat ons verdeelt, naar synthese veeleer dan naar antithese waar oplossingen worden gezocht en aanbevelingen worden gedaan, nadat eerst een duidelijke diagnose is gesteld.

Laten wij nu trachten onze lotsbestemming te bereiken. Het zit in ons DNA om te functioneren als reflectiekamer, los van de waan van de dag en van de politieke druk. Wij maken diepgaande analyses zodat het politieke optreden doeltreffender kan worden.

In onze kleine, federale Staat, die een mozaïek vormt die moeilijk te begrijpen is, niet alleen voor degenen die zich willen verdiepen in het constitutionele laboratorium België maar ook voor de medeburgers, spelen wij een fundamentele rol. De thema's waar wij ons in verdiepen, zoals de rol van de vrouw 20 jaar na Peking, de kinderarmoede, het mee-ouderschap, maar ook de radicalisering, de mobiliteitskwes tues, de omzetting van het Europees recht, en binnenkort ook het klimaatvraagstuk, ... tonen aan dat de problemen niet stoppen bij de taalgrens.

Als men het samenleven in ons land wil bevorderen – en een meerderheid van de burgers is daar nog steeds voorstander van – moeten wij de nodige tijd uittrekken om zonder oogkleppen te analyseren wat er werkelijk wordt gedaan (of niet) in de verschillende gemeenschappen van het land. Wij moeten een manier vinden om beter samen te werken en zo, in het belang van de bevolking, voorkomen dat er teveel tegenstellingen ontstaan tussen de maatregelen die in

het noorden, het zuiden of het centrum van het land worden genomen, of niet worden genomen.

Wij dienen ook als prikkel te fungeren voor de federale staat, aangezien wij de belangen verdedigen van de deelstaten. De federale loyaliteit houdt in dat er gehandeld wordt met oplettendheid, met toezicht, maar ook met enige wederzijdse verdraagzaamheid.

Ik hoop dan ook ten eerste dat de belangrijke documenten die de informatieverslagen zijn (sommige zijn al af, andere bijna), in de deelstaten zullen worden gebruikt als discussiemateriaal, maar ook als basis voor nieuwe voorstellen. Op die manier kunnen de “best practices” van onze verschillende parlementen en regeringen hun tegenhangers in de deelstaten en uiteraard de federale staat inspireren.

We mogen evenmin vergeten dat onze Senaat ook een oord van verzoening kan zijn en in elk geval een plek waar in voorkomend geval communautaire oplossingen kunnen worden voorgesteld.

O, ik weet wel dat er in ons land helemaal geen communautaire problemen bestaan en dat die hele problematiek op hersenspinsels berust. Maar men weet maar nooit: mochten die problemen ooit weer de kop opsteken, dan zijn onze bevoegdheid en onze expertise het meest aangewezen.

Het specifieke kenmerk van onze Senaat is dat hij geen enkele regering controleert of censureert. Dat maakt onze instelling bijzonder: hoewel ze federale bevoegdheden in een logica van federale meerderheid en oppositie behoudt, kan ze afhankelijk van de besproken thema's een synthese maken van de verschillende gevoeligheden. Hier kan men meer dan waar ook de klassieke grenzen tussen meerderheid en oppositie wijzigen en nuanceren.

Uiteindelijk is er sowieso een meerderheid en een minderheid nodig, want wij zijn een Parlement en geen Rotary Club.

Het politieke leven leert ons dat we de ene dag in de meerderheid kunnen zitten en de andere dag in de minderheid.

Om die reden zijn de procedures zo belangrijk en is de eerbiediging van ieders rechten van fundamenteel belang.

Toen ik in een vorig leven een van de eerste keren pleitte voor het hof van assisen, vond de ervaren strafpleiter die mij begeleidde, dat ik te opgetogen was over de voorzitter, die bijzonder onaangenaam was voor de verdediging. Hij zei

me toen: *“Vergeet nooit dat je morgen aan de andere kant kan staan.”* In dit geval aan de kant van de verdediging.

Ik heb die opmerking altijd toegepast op mijn politieke leven. Ik vind dat ze zich bijzonder leent voor onze assemblee, die zeer flexibel is in de manier waarop we het kunnen eens zijn, oneens zijn of al dan niet compromissen sluiten.

Geachte collega's, uw bedenkingen, suggesties, adviezen, kritiek en zelfs aanmoedigen (af en toe), zijn waardevol voor mij. Ik ontvang ze met veel aandacht, meer bepaald omdat we onze assemblee een nieuw gezicht moeten geven en de contouren van haar toekomst moeten uittekenen.

Ik wil me niet bezighouden met het bestaan van de Senaat te rechtvaardigen, dat is al vaak genoeg gebeurd. Ik wil niet in het defensief gaan, maar in het offensief.

Ik wend mij nu tot het personeel om te zeggen dat wij na jaren van onzekerheid en onduidelijkheid beetje bij beetje onze instelling aan het heropbouwen zijn. Het lijkt soms traag en moeizaam te gaan, maar met volharding slagen wij erin duidelijkheid te scheppen.

Er is een nieuw organogram in de maak, een strikte beleidsmaatregel die deze zesde Staatshervorming ten uitvoer legt.

Ik streef ernaar deze instelling op koers te brengen. Het personeel heeft soms de indruk gehad dat het in de media onheus werd behandeld. Ik wil dat het zich binnen onze instelling weer ten volle kan ontplooien. De continuïteit van de openbare dienstverlening en het welzijn van het personeel zijn dan ook constante aandachtspunten van het Beheerscomité, dat in een geest van gezonde openheid en overleg werkt.

Ik dank ook de ambtenaren-generaal en de directeurs die de moeilijke overgang in goede banen leiden en werken aan een nieuw team dat binnen enkele maanden het licht zal zien.

Ik dank u allen dat u met mij wil meestappen in dit avontuur, dat beslist niet het ergste is dat ons kan overkomen.